

IV. kongres hrvatskih povjesničara 2012. – Sloboda

U Zagrebu je od 1. do 5. listopada 2012. održan IV. kongres hrvatskih povjesničara u organizaciji Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti (HNOPZ), Društva za hrvatsku povjesnicu (DHP) i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (FFZG). Kongres hrvatskih povjesničara održan je pod visokim pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske. Plenarna tema Kongresa bila je *Sloboda* s nakanom da se obuhvate svi aspekti povijesti bez obzira na vremenska razdoblja.

Znanstveni odbor Kongresa sačinjavali su prof. dr. sc. Damir Agičić, dr. sc. Stanko Andrić, prof. dr. sc. Neven Budak, prof. dr. sc. Stjepan Ćosić, prof. dr. sc. Željko Holjevac, prof. dr. sc. Anamarija Kurilić, prof. dr. sc. Robert Matijašić, akademik Tomislav Raukar, akademik Nikša Stančić, akademik Petar Strčić, prof. dr. sc. Marko Trogrlić, dr. sc. Jasna Turkalj i akademik Nenad Vekarić, a Organizacijski odbor dr. sc. Ljiljana Dobrovšak, dr. sc. Sabine Florence Fabijanec, dr. sc. Tomislav Galović, prof. dr. sc. Željko Holjevac, dr. sc. Kristina Milković, dr. sc. Zrinka Pešorda Vardić, dr. sc. Maja Polić, dr. sc. Gordan Ravančić i dr. sc. Zlata Živaković-Kerže.

Organizaciju Kongresa financijski su potpomogli Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, Grad Zagreb – Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport i Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Svečano otvorenje Kongresa održano je u Hotelu International pred punom dvoranom gostiju i uzvanika, kongresnih sudionika, hrvatskih povjesničarki i povjesničara, te znanstvenika i suradnika iz domovine i inozemstva. U ime organizatora Kongresa prigodnim riječima prvo se obratio predsjednik Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti prof. dr. sc. Neven Budak. Potom su se kao suorganizatori obratili predsjednik Društva za hrvatsku povjesnicu prof. dr. sc. Željko Holjevca i dekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Damir Boras. Filozofski fakultet se pridružio organizaciji Kongresa, omogućivši ustupanjem prostora njegovo održavanje. Kongres je pozdravio i rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, dok je u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pozdravne riječi izrekao akademik Petar Strčić. Na samome kraju otvaranja svima se obratio u podužem i kompleksnom govoru predsjednik Vlade Republike Hrvatske Zoran Milanović. Potom je slijedio uvodni referat koji je održao prof. dr. sc. Neven Budak. Cjelokupnu svečanost i plenarni dio Kongresa vodila je Nikolina Šimetin Šegvić, prof.

Kongres je potom nastavio rad plenarnim izlaganjima koja su održana istoga dana u Hotelu International. Izlagači su bili podijeljeni po razdobljima. Tako je o slobodi u starom vijeku govorio prof. dr. sc. Robert Matijašić, rektor Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli; u srednjem vijeku prof. dr. sc. Neven Budak, profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; u ranom novom vijeku akademik Nenad Vekarić, upravitelj Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku; u 19. stoljeću prof. dr. sc. Stjepan Ćosić, ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu; te o slobodi u 20. stoljeću prof. dr. sc. Slavko Slišković, predstojnik Katedre crkvene povijesti Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Četverodnevni rad Kongresa – koji je imao status znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem – odvijao se u Hotelu International i na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Prethodni Kongresi bili su organizirani tako da su moderatori pojedinih sekcija pozivali referente i organizirali rad sekcija. No, ovoga je puta promijenjen sustav prijave referata tako da su se pojedinci izravno prijavljivali Organizacijskom odboru, koji je potom

izvršavao selekciju, recenziju i organizaciju referata u smislene cjeline. Dakako, pojedine postojeće, ali i neke nove sekcije organizirale su se na čelu sa svojim moderatorom. Na Kongresu su tako sudjelovale ove sekcije: *Arhivistika i muzeologija*; *Crkvena povijest*; *Crkva u socijalističkom razdoblju*; *Biskupi: moć i ograničenja*; *Demografska povijest*; *Etničke zajednice u Hrvatskoj*; *Gospodarska povijest i povijest okoliša*; *Historiografija*; *Hrvati izvan domovine*; *Hrvatsko srednjovjekovlje*; *Srednje i niže plemstvo povijesnih hrvatskih zemalja u kasnom srednjovjekovlju između plemićke slobode i društvenih ovisnosti*. *Primjeri, spoznaje, zaključci*; *Mediji i povijest*; *Nacija i nacionalizam*; *Nastava povijesti*; *Pomoćne povijesne znanosti*; *Povijest 19. stoljeća (I-III)*; *Povijest 20. stoljeća (I-III)*; *Državni centralizam i samouprava – pitanje supsidijarnosti u međuratnoj Hrvatskoj*; *Povijest sporta*; *Povijest žena*; *Pravna povijest*; *Rani novi vijek*; *Stara povijest*; *Vojna povijest i Domovinski rat*.

Prvog se dana rad u sekcijama odvijao paralelno i u hotelu i na fakultetu, a ostale dane samo na fakultetu. Zbog velikog broja prijava organizirane su paralelne sekcije, a svaki je izlagač na raspolaganju imao 15 minuta. Zahvaljujući portalu HNOPZ-a (<https://sites.google.com/site/hrvatskinacionalni odbor/>) i trudu njegova urednika dr. sc. Gordana Ravančića, ali i razumijevanjem CARNeta – Hrvatske akademske i istraživačke mreže, u cijelosti su snimljeni i on-line emitirani otvaranje skupa i plenarna izlaganja. Također je svaki dan, zahvaljujući studentima Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, jedna sekcija bila snimana i izravno emitirana. Uskoro će sve to biti dostupno na portalu HNOPZ-a.

Ovdje donosimo popis svih prijavljenih autora i referata po sekcijama:

Arhivistika i muzeologija (moderator: prof. dr. sc. Stjepan Ćosić): Lovorka Čoralić – Maja Katušić, *Arhivsko gradivo o udjelu hrvatskih vojnika u mletačkim prekomorskim postrojbama (Državni arhiv u Veneciji)*; Vedran Klaužer, *Arhivsko gradivo o trgovačkim, crkvenim i građanskim slobodama na prostoru Senjske kapetanije u 18. stoljeću (fond HR-HDA-941. Trgovačka uprava, Spisi za Primorje)*; Alexander Buczynski, *Arhivska građa o vojnokrajškim pitanjima na kraju 18. stoljeća u fondu Austrijskog državnog arhiva Kriegsminister Lacy Akten*; Maja Matasović – Tamara Tvrković, *Građa za vojnu povijest u kanonskim vizitacijama i samostanskim kronikama 18. stoljeća*; Dubravka Peić Čaldarović, *Mogućnosti djelovanja "muzejskih činovnika" u Kraljevini Jugoslaviji u vrijeme šestosiječanske diktature (1929. – 1935.)*; Vlatka Filipčić Maligec, *Sloboda interpretacije u povijesnim muzejima*.

Crkvena povijest (moderator: prof. dr. sc. Slavko Slišković): Luka Špoljarić, *Nikola Modruški i Obrana crkvene slobode*; Dijana Pinjuh, *Vjerska sloboda katolika pod turskim gospodstvom*; Maja Ćutić Gorup, *Predstavnici obitelji Barbo kao promicatelji protestantske misli u Pazinskoj knežiji*; Robert Holjevac, *Poimanje slobode u djelima Erasma Rotterdamskog i Markantuna de Dominisa kroz prizmu njihova međusobnog odnosa*; Vjeran Kursar, *Vjerske slobode Dubrovčana u Osmanskom Carstvu: primjer crkve u Jedrenu*; Dubravka Božić Bogović, *Vjerska kontrola i sloboda – discipliniranje katoličkoga klera i vjernika u istočnoj Hrvatskoj krajem 17. i početkom 18. stoljeća*; Vinicije B. Lupis, *Sloboda utemeljenja crkvenih župa Dubrovačke nadbiskupije u 18. stoljeću*; Elvis Orbanić, *Sloboda izražavanja u ranonovovjekovnoj Istri: odnos crkvenih i svjetovnih vlasti prema psovačima*; Branislav Miličić, *Između prihvaćanja i osude (poseban osvrt na Strossmayerov ekumenizam)*; Ivan Zubac, *Sloboda u učenju i djelima krčkoga biskupa Antuna Mahnića (1850. – 1920.)*.

Crkva u socijalističkom razdoblju (moderator: prof. dr. sc. Slavko Slišković): Berislav Jandrić, *Sudski procesi i presude katoličkim svećenicima pred vojnim i civilnim sudovima Narodne Republike Hrvatske neposredno prije završetka rata i u poraču*; Josip Kajinić, *Stanje vjerskih sloboda na prostorima Hrvatske u razdoblju 60-ih godina 20. stoljeća: primjer Katoličke crkve*; Stipan Trogrlić, *Jugoslavenski komunistički režim i vjerske slobode u svjetlu sudskog procesa riječkim bogoslovima 1954. godine*; Slađana Josipović Batorek, *Vjerske slobode u drugoj Jugoslaviji: primjer Đakovačke ili Bosanske i Srijemske biskupije*; Anamarija Lukić, *Sloboda i ograničenja u djelovanju Crkve 60-ih godina 20. stoljeća (poseban osvrt na katoličke župe u Osijeku)*.

Biskupi: moć i ograničenja (moderatorica: dr. sc. Jadranka Neralić): Jadranka Neralić, *Kako se "osloboditi" crkvene nadarbine na kraju srednjega vijeka*; Marko Jerković, *Collatio libera – zagrebački biskupi i dodjela kanonikata u 14. stoljeću*; Ivanka Magić, *Biskup, Kaptol i Gradec: odnosi krajem 14. stoljeća*; Ivana Jukić, *Habsburški apsolutizam i zagrebački biskupi (1687. – 1723.)*; Rudolf Barišić, *Biskup Alagović i obrazovanje bosanskih klerika*.

Demografska povijest (moderator: dr. sc. Nikola Anušić): Petar Korunić, *Historijska demografija: stanovništvo Hrvatske (1750. – 1857.)*; Nikola Anušić, *Tajna smrti od španjolske gripe: uzroci i obilježja pandemijskog mortaliteta u sjevernoj Hrvatskoj*; Iva Milovan, *Vijesti o španjolskoj gripi 1918./1919. u pulskom dnevniku Hrvatski list*.

Etničke zajednice u Hrvatskoj (moderatorica: dr. sc. Ljiljana Dobrovšak): Vlatka Dugački, *Manjinsko poimanje slobode*; Danijel Vojak, *Anticiganizam u Banskoj Hrvatskoj (1867. – 1918.)*; Ljiljana Dobrovšak, *Slobodni ili ugroženi: položaj etničkih i vjerskih manjina u Hrvatskoj od 1918. do 1941. godine*.

Gospodarska povijest i povijest okoliša (moderator: doc. dr. sc. Hrvoje Petrić): Hrvoje Petrić, *Povijest okoliša u Hrvatskoj – razvoj, stanje i perspektive*; Bruno Škreblin, *Primjenjivanje trgovačkih povlastica kraljevskih gradova srednjovjekovne Slavonije u praksi na primjeru zagrebačkoga Gradeca*; Nataša Štefanec, *Karta Slavonske krajine iz 1587. godine*; Dubravka Mlinarić, *Promjene u okolišu zadarskoga zaleđa na kartama 16. i 17. stoljeća*; Milan Vrbanus, *Razvijenost alodijalnog gospodarstva na slavonskim vlastelinstvima polovicom 18. stoljeća*; Mario Jager, *Loše procjene: posljedice hrvatske financijske nesamostalnosti na željeznički promet u Slavoniji*; Ivka Kljajić – San Mikulec, *Povijesno-kartografske analize regulacije potoka Medveščaka*; Goran Hutinec, *Diktatura kralja Aleksandra kao kraj dijela ekonomskih sloboda u Hrvatskoj*; Ivana Žebec Šilj, *Slobodna poduzetnička inicijativa u Zagrebu za vlade Milana Stojadinovića (1935. – 1938.)*.

Historiografija (moderator: akademik Petar Strčić): Petar Strčić, *Hrvatska historiografija u posljednjih pola stoljeća*; Goran Bilogrivić, *Srednjovjekovna realnost ili moderna konstrukcija? Starohrvatska kultura u suvremenoj medievistici*; Mislav Gregl, *Historiografija kao sredstvo političko-simboličke reprezentacije staleških sloboda: primjer banologije Franje Ladanyija*; Petar Korunić, *Historiografija: hrvatska povijest u 18. i 19. stoljeću*; Ivica Prlender, *"Zar san slobode još ti ne da spat?"*; Nikolina Šimetin Šegvić, *Učenik vs. učitelj: sloboda u interpretaciji (slučaj Taylor – Sked i habsburške studije)*; Mihovil Dabo, *Povjesničarski interes za biskupa Dobrilu: suprotstavljanja i približavanja nacionalnih historiografija*; Milan Radošević, *Talijanska historiografija o socijalnoj povijesti Istre (1918. – 1940.)*; Zlatko Begonja, *Sloboda povijesnih istraživanja*; Magdalena Najbar-Agičić, *Prostor (ne)slobode – hrvatska historiografija nakon Drugoga svjetskog rata*; Budislav Vukas (ml.), *Diplomatska i pravno-povijesna historiografija o istarskom*

i tršćanskom pitanju (1945. – 1954.); Branimir Janković, “*Bune i otpori*” u hrvatskoj historiografiji u razdoblju socijalističke Jugoslavije; Marko Medved, *Crkveni povjesničar i sloboda: in memoriam Rogeru Aubertu (1914. – 2009.)*.

Hrvati izvan domovine (moderatorica: dr. sc. Rebeka Mesarić Žabčić): Radoslav Zaričić, *Arhivska građa za povijest iseljništva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu*; Mijo Korade, *Varaždinac Franjo Haller (1716. – 1755.) u španjolskoj ekspediciji za Rio Orinoco*; Filip Tomić – Vlatka Leskovec, “*Ničega nema tako trajna na ustima i u mislima našega naroda do – Amerike*”. *Iseljništvo iz hrvatskih zemalja u SAD-u prema podacima iz izvještaja Dillingham Commission*; Rebeka Mesarić Žabčić, *Uloga i važnost hrvatskog tiska u Australiji za australske Hrvate: primjer Hrvatskog vjesnika (Croatian Herald)*; Marina Perić Kaselj, “*Evo napokon – SLOBODA, prvi hrvatski list koji vidi svjetlo u ovoj slobodnoj zemlji*”: *uloga i doprinos Ivana Krstulovića u oblikovanju nacionalnog identiteta Hrvata u Čileu*; Marin Sopta, *Hrvatsko narodno vijeće u borbi za slobodu hrvatskog naroda*; Božidar Nagy, *Doprinos Hrvata Francuske (posebice u Parizu) slobodi Hrvatske prije i u vrijeme Domovinskog rata (1990. – 1995.)*; Jernej Mlekuž, *Linguistic Situation of Two Slovenian Communities in Argentina*; Marinko Vuković, *Novi pogledi na podrijetlo šokačke subetničke skupine*.

Hrvatsko srednjovjekovlje (moderator: prof. dr. sc. Neven Budak): Olga Akimova, *Srednjovjekovni gradovi Dalmacije: prostor ženske slobode*; Irena Benyovsky Latin, *Rezidencijalna mobilnost u srednjovjekovnom Dubrovniku (primjeri iz 13. stoljeća)*; Fani Celio Cega, *Sloboda u odlučivanju kneza u srednjovjekovnom Trogiru prema Statutu grada*; Valentina Zovko, *Ovlasti dubrovačkih poklisara kao preduvjet za uspješno proširenje gradskog teritorija*; Tomislav Galović, *Rogovska opatija u srednjem vijeku*; Silvija Pisk, *Ordo sancti Pauli primi Eremitae u kasnom srednjovjekovlju i sloboda: mogućnost slobodnog djelovanja pavlina s obzirom na pravila pavlinskog reda, s posebnim osvrtom na pavlinski samostan Blažene Djevice Marije na Gariću*; Hrvoje Gračanin, *Krivovjerci i krivovjerje kod Tome Arhiđakona*; Tonija Andrić, *(Ne)sloboda u izboru bračnog partnera i mirazi u obiteljima splitskih obrtnika sredinom 15. stoljeća*; Goran Budeč, *Zalogodavci i zalogoprimci: sloboda raspolaganja materijalnim predmetima u kasnosrednjovjekovnom Šibeniku*; Nella Lonza, “*Ljubav plaćena slobodom*”: *capitis deminutio maxima za preljubicu u srednjovjekovnom lastovskom pravu*; Mirko Sardelić, *Percepcija slobode i ropstva u djelima europskih autora nakon mongolske provale u Europu u 13. stoljeću*; Stanko Andrić, *Poimanje slobode (i problem identiteta) u uspomenu turskih zatočenika (15. – 16. stoljeće)*; Tea Mayhew, *Ropstvo kao negacija slobode – primjeri iz povijesti ranog novog vijeka*; Branimir Brgles, *Sloboda imenovanja u srednjem i ranom novom vijeku*; Snježana Paušek-Badždar, *Sloboda bavljenja alkemijom nakon njene zabrane 1317. godine: Petar Bono i Daniel Istranin*; Tomislav Matić, *Ivan Vitez i Jan Panonije – gladni pravde ili željni vlasti?*

Srednje i niže plemstvo povijesnih hrvatskih zemalja u kasnom srednjovjekovlju između plemićke slobode i društvenih ovisnosti. Primjeri, spoznaje, zaključci (moderator: dr. sc. Ivan Majnarić): Ante Birin, *O službenicima knezova Nelipčića*; Ivan Botica, *Bližištvo knezova Krbavskih*; Borislav Grgin, *Društvena mobilnost plemstva Požeške županije u kasnom srednjem vijeku: primjer Deževića Cerničkih*; Neven Isailović, *Između otpora i lojalnosti – niže plemstvo u oblasti Nelipčića*; Damir Karbić, *Od službene do osobne lojalnosti: službenici i družbenici Šubića Bribirskih*; Marija Karbić, *Moj gospodar i moji familijari: neki aspekti uspostavljanja hijerarhiziranih odnosa među plemstvom u*

savsko-dravskom međuriječju; Hrvoje Kekez, *Između slobode i obaveza: familijari knezova Babonića, kasnijih Blagajskih*; Ozren Kosanović, *Službenici i družine knezova Krčkih na otoku Krku tijekom 14. stoljeća*; Ivan Majnarić, *Plemićke organizacije kasnosrednjoje-kovne Kraljevine Hrvatske*; Suzana Miljan, *Između slobode i dužnosti: mreža familijara velikaša Zagrebačke županije u kasnom srednjem vijeku*; Dražen Nemet, *Ivaniš Korvin i krug njegovih familijara*.

Mediji i povijest (moderator: dr. sc. Mario Jareb): Nikolina Kos, *Književnost i novinarstvo u doba ilirizma – sloboda ili ne?*; Vlasta Švoger, *Slobodni pojedinci u slobodnom narodu. Građanske i političke slobode i prava u hrvatskom tisku sredinom 19. stoljeća*; Maja Polić, *Sušački list Sloboda kao prilog poznavanju vodećih riječkih političkih struktura*; Nela Erdeljac, *Novi list kao izraz slobode riječi Frana Supila*; Hana Lencović, *Pitanje slobode čovjeka u časopisu Hrvatska straža: za kršćansku prosvjetu. Časopis namijenjen nauci i književnosti*; Ivana Šubic, *Sloboda tiska u Hrvatskoj (1918. – 1941.)*; Paulina Radonić Vranjković, *Represija nad tiskom: novinstvo HSS-a u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca*; Alan Labus, *Ustaška promidžba na kraju Drugoga svjetskog rata i odnos prema zapadnim saveznicima, Trećem Reichu i Narodnooslobodilačkom pokretu*; Domagoj Tomas, *Sloboda govora na Hrvatskom programu Radio Vatikana (1954. – 1962.)*; Leon Rizmaul, *Uvod u povijest hrvatske filmske cenzure*; Daniel Rafaelić, *Problemi transpozicije razdoblja Amarne na filmsko platno*.

Nacija i nacionalizam (moderator: prof. dr. sc. Josip Vrandečić): Petar Korunić, *Fenomen nacije: struktura etničkih identiteta*; Ivo Banac, *Kad je prestalo savezništvo između ideje slobode i ideje nacije?*; Josip Vrandečić, *Protonacionalno hrvatstvo u Dalmaciji u ranom novom vijeku*; Nevio Šetić, *Prvi izbori u Istri i Dalmaciji za zastupnike u Carevinskom vijeću po općem i jednakom izbornom pravu*; Konrad Clewing, *Učinkovitost države u jugoistočnoj Europi oko 1900. godine: nacionalni zahtjevi i imperijalna intervencija u odnosu i usporedbi*; Dinko Šokčević, *Prevelika sloboda ili najgore ropstvo? Stvarnost i svakodnevnica Hrvatsko-ugarske nagodbe u hrvatskoj i mađarskoj javnosti na početku 20. stoljeća*; Marko Trogrić, *Ideja slobode kod Jurja Biankinija uoči raspada Austro-Ugarske Monarhije*; Tihomir Cipek, *Sloboda i direktna demokracija u političkoj misli Stjepana Radića*; Aleksandar Jakir, *Poimanje slobode i nacionalizma u socijalističkom/komunističkom pokretu na području Hrvatske tijekom 20. stoljeća*; Tatjana Tomaić, *Odnos liberalizma i nacionalizma prema slobodi manjina i multikulturalnosti*; Filip Zoričić, *Sloboda u rječniku i govoru Vlade Gotovca*.

Nastava povijesti (moderator: dr. sc. Gordan Ravančić): *Povijest u nastavi – okrugli stol Samostalni učenički istraživački rad*; Naziv rada: “Naš tatiček” – kult Tomfša G. Masaryka u časopisu Dětský Koutek između dva svjetska rata (1930. – 1940.), autorice: Elizabeta Kiršek, Marina Šourek (učenice Gimnazije Daruvar), mentorica: Valerija Turk-Presečki, dipl. povjesničar (Gimnazija Daruvar); Naziv rada: Reklame kao izvor za povijest mentaliteta Daruvara od 1930. do 1940. godine, autori: Sonja Lukić, Igor Novak (bivši učenici Gimnazije Daruvar); mentorica: Valerija Turk-Presečki, dipl. povjesničar (Gimnazija Daruvar); Naziv rada: “Razgovor s drugom stranom” – spiritizam u Daruvaru između dva svjetska rata, autori: Selmir Hasanić, Filip Klubička (bivši učenici Gimnazije Daruvar), mentorica: Valerija Turk-Presečki, dipl. povjesničar (Gimnazija Daruvar); Naziv rada: “U ime naroda!” i “Iz jednoga u drugo zlo”, učenici: presenter Nikola Tomašegović, IV.c, presenter Anja Grgurinović, IV.c, Jan Torjanac, IV.c, Matija Drobilo, IV.b, Vjekoslav Matijević, IV. b, Matija Poje, IV.b, mentor: Andrija Lovrić, prof. (I. gimnazija, Zagreb);

Naziv rada: Španjolska gripa u Zagrebu, učenici: presenter Julija Pantić, IV.d, Marijan Marijan, IV.d; mentor: Andrija Lovrić, prof. (I. gimnazija, Zagreb); Naziv rada: "Zbog bolesti dućana gazda zatvoren", učenice: presenteri Jelena Jukčić, IV.d, Monika Šahinpašić, IV.d, Ana Škuflić, IV.d, mentor: Andrija Lovrić, prof. (I. gimnazija, Zagreb).

Najavljeni okrugli stol *Kakvu nastavu povijesti trebamo?* nažalost bio je otkazana.

Pomoćne povijesne znanosti (moderatorica: prof. dr. sc. Mirjana Matijević Sokol): Mirjana Matijević Sokol, *Pomoćne povijesne znanosti: jučer, danas, sutra*; Dejan Zadro, *Vježbe iz kronologije: o odlasku nadbiskupa Bernarda (1189. – 1203.) iz Dubrovnika*; Zoran Ladić, *O procesu tzv. demokratizacije u bilježenju privatnopravnih isprava u dalmatinskim i istarskim komunama od sredine 13. do kraja 15. stoljeća*; Branka Poropat, *Izvori za proučavanje srednjovjekovne povijesti u Biskupijskom arhivu u Poreču s posebnim osvrtom na prvu knjigu biskupskih prava Porečke biskupije*; Tomislav Galović, *Collectanea Bartoliana I.*; Željko Heimer, *Neke značajke suvremene hrvatske municipalne heraldike*.

Povijest 19. stoljeća (moderator: akademik Nikša Stančić): Andrea Feldman, *Liberalizam u Hrvatskoj 19. stoljeća: komparativna perspektiva*; Monica Priante, *Sloboda pripovijedanja nacije. Konstrukcija nacionalpatriotskog narativa u devetnaestostoljetnoj prozi*; Dinko Župan, *Mađarizacija i germanizacija – istraživačke kategorije koje puno toga pokrivaju, a malo toga objašnjavaju*; Zvezdana Sikirić Assouline, *Latinski govori u obranu municipalnih prava na Hrvatskom saboru 1832.*; Arijana Kolak Bošnjak, *Sloboda izražavanja i djelovanja u hrvatskom političkom pokretu 1848./1849. – odnos prema političkim neistomišljenicima*; Ivana Mance, *Sloboda i nacija u političkoj misli Ivana Kukuljevića*; Slaven Kale, *Hrvatski odjeci borbe Poljaka za slobodu: hrvatska javnost i Siječanjski ustanak*.

Povijest 19. stoljeća (moderator: prof. dr. sc. Marko Trogrlić): Stjepan Matković, *Pojam slobode u programima hrvatskih političkih stranaka (1848. – 1914.)*; Agneza Szabo, *Problemi slobode političkoga govora u doba bana Josipa Šokčevića (1860. – 1867.)*; Jasna Turkalj, *Ograničavanje slobode govora saborskim zastupnicima u doba Khuenova režima*; Branko Ostajmer, *Odnos bana Dragutina Khuen-Héderváryja i Narodne stranke prema slobodi tiska (1883. – 1903.)*; Ivan Peklić, *Franjo Marković: "Slobodni smo, nismo robovi"*; Tihana Luetić, *Odnos redarstva prema studentima Sveučilišta u Zagrebu krajem 19. i početkom 20. stoljeća*; Ivan Brlić, *Percepcija slobode u vojnokrajiškoj Lici kroz svjedočanstva i rukopise stranih putopisaca: Ličani između stvarne i fiktivne slobode*; Igor Despot, *Oslobođenje "kršćanske braće" u europskom dijelu Osmanskog Carstva*; Goran Korov, *Percipiranje Ilindenskog ustanka 1903. kroz članke Obzora*.

Povijest 19. stoljeća (moderatorica: dr. sc. Jasna Turkalj): Katarina Horvat, *Kućna služinčad u gradu Zagrebu od kraja 19. stoljeća do početka Prvoga svjetskog rata*; Zlata Živaković-Kerže, *Živjeti zajedno (služkinje, sluge i služinčad u slavonskim i srijemskim gradovima i trgovištima te vlastelinstvima sredinom 19. i u prvom desetljeću 20. stoljeća)*; Lidija Barišić Bogišić, *Sloboda ili anarhija – zeleni kadar na području Srijemske županije*; Tomislav Bogdanović, *Ideali slobode unutar zelenog kadra 1918. godine*; Zoran Grijak, *Ideja slobode u povijesnim i književnim djelima Luja Vojnovića*; Nikša Mendeš, *Rijeka – luka nade i strepnje*; Marko Vukičević, *Aspekti slobode pojedinca tijekom Prvoga svjetskog rata u Zagrebu*; Zdravka Zlodi, *Sloboda sužanjstva – ruski ratni zarobljenici u hrvatskim zemljama (1914. – 1918.)*; Željko Holjevac, *Pjesme vječnog roba Mije Jerinića*.

Povijest 20. stoljeća (moderator: doc. dr. sc. Igor Duda): Višeslav Aralica, *Sloboda kao anakronizam*; Željko Dugac, *O slobodi i politici na Balkanu iz Rockefellerovih pis-*

mohrana; Ana Anić Opašić, *Sušak – prostor između okupacije i slobode*; Ivan Armanda, *Rad dominikanaca u 1918. i 1919. godini na oslobađanju otoka Hvara od talijanskih okupatora*; Vlatko Čakširan, *Političke prilike u gradu Sisku (1918. – 1921.)*; Zlatko Virć, *Hrvatski sokol u borbi za osamostaljenje (1918. – 1922.)*; Marijan Buljan, *Splitski općinski izbori 1928.*; Melita Jesih Matić, *Iz spomeničke baštine: kontroverze oko postavljanja zagrebačkog spomenika J. J. Strossmayeru*.

Povijest 20. stoljeća (moderator: dr. sc. Goran Hutinec): Stipe Kljajić, *Ustaštvo kao politička religija*; Branka Boban, *Rad ilegalnog vojnog odbora u domobranstvu NDH za NOP: suđenje pedesetčetvorici u srpnju i kolovozu 1944. godine*; Boris Kukić – Ivana Kukić Rukavina, *“Ja sam bio već u endehazijskim zatvorima, a ni partizanija nije bila nimalo slobodnija”*: ratni put (1941. – 1945.) “oca hrvatskoga stripa” *Andrije Maurovića*.

Povijest 20. stoljeća (moderator: doc. dr. sc. Ivica Šute): Petar Bagarić, *Stručnjaci u određivanju državnih granica*; Lidija Bencetić, *Augustin Juretić – borba za hrvatsku slobodu putem pisane riječi*; Franko Dota, *Kažnjavanje slobode: zakonodavne i sudske prakse prema gej muškarcima u socijalističkoj Hrvatskoj (1945. – 1977.)*; Marko Fuček, *Slobodno vrijeme, razonoda i dokolica mladih (1945. – 1955.)*; Andrea Roknić Bežanić, *Rijeka od oslobođenja 1945. do Pariškog mirovnog ugovora 1947. godine*; Anđelko Vlašić, *Političko djelovanje potpredsjednika HSS-a Augusta Košutića pod paskom komunističkog režima (1945. – 1964.)*; Hrvoje Volner, *Prilog proučavanju slobode vjerskog i političkog života građanina u uvjetima birokratskog socijalizma do 1954. godine: primjer Našica i okolice*; Igor Duda, *Djetinjstvo u slobodi ili slobodno djetinjstvo: djelovanje Saveza pionira u Hrvatskoj 1950-ih i 1980-ih*; Igor Stanić, *Otvorene granice: povezivanje Hrvatske s inozemstvom preko radnika, turista i potrošača 1960-ih*; Josip Mihaljević, *Sloboda pojedinca u Programu Saveza komunista Jugoslavije iz 1958. godine*; Edvin Pezo, *Vlast i sloboda nakon Drugoga svjetskog rata. Hrvatska u političkoj sferi Aleksandra Rankovića*; Maja Crnjac, *Grad Požega u Hrvatskom proljeću (1968. – 1972.)*; Martin Previšić, *Sloboda Golog otoka*.

Državni centralizam i samouprava – pitanje supsidijarnosti u međuratnoj Hrvatskoj (moderatorica: dr. sc. Suzana Leček): Suzana Leček, *Izbor ili imenovanje – problem gradske (samo)uprave u Slavonskom Brodu (1918. – 1941.)*; Zdravka Jelaska Marijan, *Utjecaj državne vlasti na oblikovanje i djelovanje lokalne vlasti u Splitu (1918. – 1941.)*; Ivica Šute, *Savez gradova Kraljevine Jugoslavije i pitanje samouprave gradskih općina*; Ivan Hrستیć, *Djelovanje lokalne samouprave u Makarskoj između dva svjetska rata*; Danijel Vojak, *Društvene i političke prilike na području samoborskog kotara u vrijeme šestosiječanske diktature (1929. – 1935.)*; Stipica Grgić, *Općinske uprave u vrijeme šestosiječanske diktature*.

Povijest sporta (moderatorica: dr. sc. Zlata Živaković-Kerže): Daniel Tomičić, *Povijest kulture automobilizma u hrvatskim zemljama i dijaspori od prvog hrvatskog automobilista 1898. do kraja Drugoga svjetskog rata*; Saša Ceraj, *Značaj tjelesne kulture kao jednog od segmenata odgoja slobodna čovjeka u misli dr. Ivana Merza*; Zlata Živaković-Kerže, *Od uspješnog djelovanja do zabrane (osvrt na Židovski športski i gombalački klub Makabi u Osijeku)*; Petar Kerže, *Osječki sport u prvom desetljeću nakon Drugoga svjetskog rata*; Ivan Žagar, *Utjecaj politike na sport u socijalističkoj Hrvatskoj (1947. – 1952.)*; Anita Buhin, *Kopačkom za auspuhom: jugoslavenski nogometaši u inozemstvu*.

Povijest žena (moderatorica: dr. sc. Ida Ograjšek Gorenjak): Meri Kunčić, *U potrazi za slobodom – život hrvatske plemkinje Magdalene Budrišić u kasnosrednjovjekovnom*

Rabu; Marija Mogorović Crljenko, *Sloboda pri izboru bračnog partnera (Istra, 15. – 17. stoljeće)*; Valentina Janković, *Njeni okviri slobode*; Damir Stanić, *To je moja sloboda ili o slobodnom izboru žene u društvu prožetom represijom*; Mirela Krešić, *Supruge kao nasljednice*; Jelena Červenjak, *Modernizacijska kretanja: položaj žena sredinom 19. i početkom 20. stoljeća (osvrst na prilike u Osijeku)*; Ida Ograjšek Gorenjak, *Žensko pravo glasa u Kraljevstvu Srba, Hrvata i Slovenaca*; Dijana Dijanić, *Žena u borbi*.

Pravna povijest (moderatorica: dr. sc. Maja Polić): Zlatko Đukić, *Položaj robova u zakonodavstvu staroga vijeka*; Željko Bartulović, *Slobode i prava u Vinodolskom zakonu*; Ivo Mileusnić, *Građanska prava i slobode prema Statutu grada Rijeke iz 1530. godine*; Ivan Kosnica, *Hrvatska zavičajnost i prava i slobode u Kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji (1868. – 1918.)*.

Rani novi vijek (moderator: prof. dr. sc. Željko Holjevac): Castilia Manea-Grgin, *Humanist Antun Vrančić i njegov model tiranina, moldavski knez Petru Rareș*; Deniver Vukelić, *Putovi do slobode u svjetovnim progonima vještica na širem području Zagreba u srednjem i ranom novom vijeku*; Ruža Radoš, *Sloboda osmanskog tributara Dubrovačke Republike: primjer osmansko-austrijskog rata (1737. – 1739.)*; Gyula Csaba Horváth, *The Banal Dignity in the 18th Century*; Dragan Markovina, *Ideja slobode u klasnim sukobima u Dalmaciji 18. stoljeća*; Tatjana Paić-Vukić, *Živi tekstovi: privatne bilježnice bosanskih muslimana iz osmanskoga doba kao repozitoriji citata*; Marko Šarić, *Usmena epska tradicija i poimanje slobode u krajiškim kulturama ranog novovjekovlja*; Danijela Dobljanović, *Sloboda vjerovanja – momjanski strigo i drugi primjeri praznovjerja u ranonovovjekovnoj Istri*; Perica Vujić, *Djelovanje vojne i crkvene vlasti u suzbijanju "javnih zločina" graničara na temelju kanonskih vizitacija krajem 18. i početkom 19. stoljeća*.

Stara povijest (moderator: prof. dr. sc. Robert Matijašić): Eva Katarina Glazer, *Dinamika odnosa između nomadskog i sjedilačkog društva na prostoru Bliskog istoka u brončano doba*; Jasmina Osterman, *Robovi u ranoj povijesti Mezopotamije: pisani izvori*; Bruna Kuntić-Makvić, *Dea Libertas – rimski koncept slobode na izmaku Republike*; Jelena Marohnić, *Hijeromnamon kao eponimni magistrat*; Inga Vilogorac Brčić, *Kvinkvenali u službi kolegija istočnjačkih kultova u Rimskom Carstvu*; Kristina Džin, *Vjerske slobode kroz transformaciju foruma i kulturnih objekata južne Istre u rimsko doba*; Ivan Radman – Vlatka Vukelić, *Oslobođenici na nadgrobnim natpisima antičke Siscije*; Ivan Basić, *Oslobođenici familiae Caesaris i njihovi natpisi kao komponenta lociranja carskih posjeda u Dalmaciji: primjer Gaja Orhivija Amempta*; Ivan Matijević, *Rimski vojnici i njihovi oslobođenici na nekim natpisima iz Salone*; Goran Građiček – Dejan Pernjak, *Društveno-gospodarski prikaz oslobođenika u rimskoj Liburniji*; Marin Buovac, *Odras vjerske slobode na primjeru rimskih amfiteatara u istočnojadranskom kontekstu*; Mladen Tomorad, *Vjerska sloboda u kasnoantičkom Egiptu: vjerski nemiri i netolerancija kršćana prema poganskim vjerovanjima od kraja 4. stoljeća do zatvaranja posljednjeg staroegipatskog hrama 552. godine*. U ovoj sekciji svoje je rad bila prijavila i pok. Vesna Girardi Jurkić (*Rimski politeizam i vjerska sloboda u odnosu prema kršćanstvu u Istri*).

U okrilju starovjekovne sekcije održana su i dva okrugla stola. Prvi okrugli stol pod nazivom **"Reci mi, jesi li Rimljanin" (Dj 22, 27) – u povodu 1800 godina Karakalina edikta** održan je 2. listopada 2012. u organizaciji Katedre za staru povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U raspravi su sudjelovali povjesničari i pravnici prof. dr. Bruna Kuntić-Makvić, prof. dr. Marko Petrak, doc. dr. Tomislav Karlović, dr. Ivan Milotić i doc. dr. Hrvoje Gračanin. Teme o kojima se razgovaralo bile su usporedba

hrvatske povjesničarske i pravne terminologije; “utemeljenje kolonije / municipija”; (samo) svijest o rimskome građanstvu i pravni status Rimljanina na izmaku antike.

Drugi po redu okrugli stol: *Apertor viarvm – odrazi opusa akademika Mate Suića (1915. – 2002.) u hrvatskim povijesnim znanostima danas* održan je istoga dana. Povod je okruglome stolu bila deseta obljetnica smrti prof. dr. Mate Suića. Okrugli stol su otvorili svojim referatima prof. dr. Robert Matijašić i prof. dr. Bruna Kuntić-Makvić. Nakana je organizatora bila prisjetiti se Suićevih radova različite tematike i utvrditi kakva je njihova utjecajnost, izričitim citatima ili anonimnim odrazima, u današnjoj znanstvenoj produkciji, prije svega historiografije, ali i drugih povijesnih znanosti.

Vojna povijest i Domovinski rat (moderator dr. sc. Ante Nazor): Đuro Škvorc, *Događanja na Banovini (1990. – 1991.): agresija i okupacija*; Roko Mijić – Petar Mijić, *Pakovačko-sedramički boj*; Julija Barunčić Pletikosić – Željka Križe Gračanin, *Humanitarne akcije Libertas u tiskanim hrvatskim medijima 1991. godine*; Ivan Brigović – Ivan Radoš, *Zločin u Škabrnji 18. – 19. studenoga 1991. u svjetlu srpskih dokumenata*; Slaven Ružić, *Djelovanje “Vlade Srpske oblasti Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema” (rujan 1991. – veljača 1992.)*; Janja Sekula, *Nastanak i djelovanje civilnih tijela vlasti “Srpske oblasti Zapadna Slavonija” (1991. – 1994.)*; Goran Mladineo, *Položaj i djelovanje Srpske pravoslavne crkve na području Republike Hrvatske pod nadzorom hrvatskih vlasti (1991. – 1995.)*; Ivica Lučić, *Okolnosti i razlozi osnivanja Hrvatskoga vijeća obrane Hrvatske zajednice Herceg-Bosne u travnju 1992. godine*; Ivica Miškulin, *Peacekeeping u Hrvatskoj (1992. – 2002.)*; Zdravko Matić, *Srpski koncentracijski, sabirni i radni logori u vrijeme Domovinskog rata*; Domagoj Štefančić, *Naselja župe Hrvatski Čuntić u svjetlu srpskih dokumenata*; Ana Holjevac Tuković, *Mirovna misija UNTAES-a na području Hrvatskog Podunavlja*.

Napomenimo da iz priloženoga popisa nije održano tridesetak referata čiji su izlagači iz ovih ili onih razloga bili spriječeni sudjelovati u radu Kongresa.

Za potrebe organizacije i realizacije Kongresa tiskani su *Zbornik sažetaka* (196 str.) i *Raspored rada* (32 str.), svaki u 400 primjerka, a od propagandnih materijala plakat, platnene vrećice, blokovi za pisanje i *bookmarkeri*. Cjelokupni dizajn Kongresa osmislio je Tvrtko Gregurić. Tijekom Kongresa u holu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izlagalo je i po promotivnim cijenama prodavalo knjige povijesne tematike 15-ak izdavačkih kuća, a održana su i predstavljanja novoobjavljenih knjiga. Zadnji dan Kongresa (5. listopada) bio je organiziran izlet u Hrvatsko zagorje gdje su sudionici međuostalim posjetili Muzeje Hrvatskog zagorja – Muzej krapinskih neandertalaca.

Prilikom zatvaranja radnog dijela Kongresa (četvrtak, 4. listopada) inicirana je ideja elektronske objave svih referata održanih na IV. kongresu hrvatskih povjesničara putem web-a.

Na kraju slobodno možemo konstatirati da je IV. kongres hrvatskih povjesničara u svakom pogledu iznimno važan događaj hrvatske historiografije. Prema broju sudionika i prijavljenih referata ovo je do sada najveći kongres hrvatskih povjesničara. Podsjetimo se da je I. kongres hrvatskih povjesničara održan potkraj 1999. i u proljeće 2000. u Zagrebu, a bio je posvećen „Hrvatskom nacionalnom i državnom identitetu i kontinuitetu“. U jesen 2004. održan je u Puli II. kongres, a u žarištu razmatranja povjesničara bila je tema

„Hrvatska i Europa – integracije u povijesti“. III. kongres održan je prije četiri godine u Splitu i Supetru, a tada je središnja tema bila „Religija u društvenom i kulturnom kontekstu hrvatske povijesti“. Stoga je odlučeno da IV. kongres bude posvećen „Slobodi“ u najširem smislu i značenju te riječi koja je imala silnog utjecaja na globalna kretanja, europske prilike i hrvatsku povijest. Prema riječima prof. dr. sc. Nevena Budaka do toga je došlo ovako: „Kada je u Varaždinu 2009. održan skup u povodu 800. obljetnice privilegija na temelju kojeg je Varaždin stekao položaj slobodnoga kraljevskoga grada, a vjerojatno potaknut čestim raspravama o tim slobodama, varaždinski mi je biskup Josip Mrzljak predložio da se jednom prilikom održi neki znanstveni skup na temu slobode. Iskoristio sam njegov poticaj i predložio organizacijskom i znanstvenom odboru IV. kongresa hrvatskih povjesničara da prihvate slobodu kao generalnu temu kongresa. Tako je, nakon nacije i državnosti, europskih integracija i religije, na red došla još jedna velika tema”.

Tomislav Galović

Izazovi međudisciplinarne i regionalne komunikacije

Europe and the Balkans: The 3rd workshop of the network Media and Memoria in South-Eastern Europe, Supetar, 9. - 12. svibnja 2012.

„Europe and the Balkans“ tema je treće konferencije međunarodne mreže „Media and Memoria“ osnovane 2010. u organizaciji Sveučilišta u Konstanzi i financirane od DAAD-a, njemačke službe za akademsku razmjenu. Mreža okuplja prvenstveno mlađe znanstvenike, doktorande i napose studente iz jugoistočne Europe i Njemačke koji se bave jugoistočnom Europom – u disciplinarnom rasponu od historiografije, književne povijesti i teorije, povijesti umjetnosti, politologije, medijskih studija – s ciljem propitivanja fenomena nacionalnog i transnacionalnog sjećanja i pamćenja prisutnih u različitim medijima, žanrovima, disciplinama i mjestima sjećanja i pamćenja. Inicijalna konferencija održana je u Ljubljani 2010., a zatim je uslijedila konferencija u Novom Sadu 2011., s temom „Distinction and Unification. Regional and Supraregional Memories“. Dok je u Ljubljani sudjelovalo 25 znanstvenika, u Novom Sadu uključeni su bili i studenti, stoga se broj sudionika povećao na čak 60, što je zadržano i na konferenciji u Supetru.

Na otvaranju konferencije organizatori Aleksandar Jakir (Split) i Tanja Zimmermann (Konstanz) predstavili su temu i koncept konferencije. Za vizualnu reprezentaciju središnje teme izabrana je ilustracija na temelju scene iz ciklusa filmova o indijancu Winnetouu, nastalih prema djelima njemačkog pisca Karla Maya (1842. - 1912.) i snimanih 1960-ih u socijalističkoj Jugoslaviji. Odabir Dalmacije kao eksterijera može uputiti na percipiranje Balkana kao „Divljeg zapada“, što međutim ne dolazi samo od zapadnoeuropskih promatrača, već i sa samog Balkana, primjerice kod poznatog hrvatskog fotografa Toše Dapca (1907. - 1970.) koji je fotografirajući pejzaž oko Foče u Bosni i Hercegovini nalazio motive „Divljeg zapada“. A. JAKIR govorio je u uvodnoj prezentaciji o dominantnom

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI 44

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

The logo for FF press, featuring the letters 'FF' in a stylized font with a horizontal line through them, followed by the word 'press' in a lowercase, sans-serif font.

ZAGREB 2012.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 44

Izdavač / Publisher

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača / For Publisher

Damir Boras

Glavni urednik / Editor-in-Chief

Hrvoje Gračanin

Uredništvo / Editorial Board

Bruna Kuntić-Makvić (stara povijest), Zrinka Nikolić Jakus (srednji vijek),
Hrvoje Petrić (rani novi vijek), Željko Holjevac (moderna povijest),
Tvrтко Jakovina (suвременa povijest), Silvija Pisk (mikrohistorija i zavičajna povijest)

Međunarodno uredničko vijeće / International Advisory Board

Denis Alimov (Sankt Peterburg), Živko Andrijašević (Nikšić), Csaba Békés (Budapest), Rajko
Bratož (Ljubljana), Snježana Buzov (Columbus, Ohio), Svetlozar Eldarov (Sofija), Toni Filiposki
(Skopje), Aleksandar Fotić (Beograd), Alojz Ivanišević (Wien),
Egidio Ivetić (Padova), Husnija Kamberović (Sarajevo), Karl Kaser (Graz),
Irina Ognyanova (Sofija), Géza Pálffy (Budapest), Ioan-Aurel Pop (Cluj),
Nada Proeva (Skopje), Alexios Savvides (Kalamata), Vlada Stanković (Beograd),
Ludwig Steindorff (Kiel), Peter Štih (Ljubljana)

*Izvršna urednica za tuzemnu i inozemnu razmjenu /
Executive Editor for Publications Exchange*

Kristina Milković

Tajnik uredništva / Editorial Board Assistant

Dejan Zadro

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120 150, 6120 158, faks ++385 (0)1 6156 879

Časopis izlazi jedanput godišnje

Ovi su Radovi tiskani uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske,
Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Časopis je indeksiran u sljedećim bazama/The Journal is indexed in the following databases:
Directory of Open Access Journals, EBSCO

Naslovna stranica

Iva Mandić

Grafičko oblikovanje i računalni slog

Marko Maraković

Lektura

Julija Barunčić Pletikosić

Tisak

DOMAGRAF d.o.o.

Naklada

300 primjeraka

*Časopis je u digitalnom obliku dostupan na Portalu znanstvenih časopisa
Republike Hrvatske „Hrčak“ <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*

*The Journal is accessible in digital form at the Hrcak - Portal of scientific
journals of Croatia <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*